

Saksframlegg

Referanse

Saksgang:

Styre	Møtedato
Styret Pasientreiser HF	25/10/22

SAK NR 46-2022**Innretning av internrevisjon****Forslag til vedtak:**

1. Styret ber om at det rettes en henvendelse til konsernrevisjonen i Helse Vest RHF, Helse Nord RHF og Helse Midt-Norge RHF om kapasitet på internrevisjonsområdet.
2. Dersom konsernrevisjonene i de tre andre regionale helseforetakene ikke har kapasitet til å bistå med internrevisjonsarbeid, ber styret administrerende direktør om å fremlægge sak om plan for internrevisjon 2023 ved bruk av enkeltstående revisjonsoppdrag (handlingsalternativ C) i januar.
3. Styret ber om å få fremlagt oppdatert instruks for internrevisjon til møtet i samme møte.

Skien, 18. oktober 2022

Rita Kilvær
Administrerende direktør

1. Hva saken gjelder

Det vises til styresak 19-2022 om internrevisjon for 2022, hvor styret ba om at det skulle fremlegges en sak om innretning av internrevisjon for 2023. Den foreliggende saken beskriver hvordan foretaket har arbeidet med intern styring og kontroll i 2022, og presenterer ulike handlingsalternativer for internrevisjon på områdene kvalitet, risikostyring og internkontroll i 2023.

2. Historikk:

Eierstyringsgruppen for de regionale helseforetakenes felleseide helseforetak konkluderte i brev til felleseide foretak datert 16.10.2018 med følgende prinsipper:

- at det ikke er hensiktsmessig at det bygges opp et eget internrevisjonsmiljø i de regionale helseforetakenes felleseide helseforetak
- at styret i et felleseid helseforetak henvender seg til internrevisjonen i det RHF der HF-et har sitt hovedkontor når styret ser behov for en internrevisjon

Eierstyringsgruppen prinsipper ble senere presisert i oppdragsdokumentet for felleseide foretak i 2019.

Pasientreiser HF har siden 1. januar 2011 frem til 20. desember 2021 hatt avtale med konsernrevisjonen i Helse Sør-Øst RHF om levering av internrevisjonstjenester. Internrevisor har gjennomført internrevisjoner på vegne av styret, eventuelt i samarbeid med innleide fagkonsulenter. I tillegg har internrevisor utført rådgivningsoppgaver innenfor sitt kompetanseområde, samt gjort uavhengige gjennomganger av det etablerte internkontrollsystemet i Pasientreiser HF. Avtalen med konsernrevisjonen i Helse Sør-Øst RHF har ikke omfattet områdene miljø og økonomi/regnskap, siden disse har vært revidert eksternt.

Pasientreiser HF mottok oppsigelse av avtale om internrevisjonstjenester fra konsernrevisjonen i Helse Sør-Øst i desember 2021. Årsaken til oppsigelse av avtalen var manglende kapasitet og øvrige prioriteringer i foretaksgruppen det kommende året. I sak 19-2022 godkjente styret at det ikke ble gjennomført internrevisjon i 2022. Styret ba på samme tidspunkt om at ny sak om innretning av internrevisjon fremlegges i forbindelse med planlegging av internrevisjon for 2023.

3. Krav på området

Pasientreiser HF er forpliktet gjennom lover og forskrifter å sørge for god intern styring og kontroll. Foretaket omfattes av en rekke krav på området og krav til internkontroll fremgår blant annet av:

- Helseforetaksloven
- Personopplysningsloven
- Pasientreiseforskriften
- Styreinstruksen
- Oppdragsdokument
- Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten

Det er ikke et lovkrav at foretaket skal ha en egen internrevisjon. Det er imidlertid krav i blant annet forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten at det skal etableres internkontrollsystem for virksomheten som sørger for at tjenester planlegges, utføres, evalueres og korrigeres i samsvar med krav.

I Pasientreiser HF er det valgt internrevisjon som gjennomfører internrevisjoner og gjør uavhengige gjennomganger av det etablerte internkontrollsystemet på vegne av styret og i henhold til instruks for internrevisjon, senest revidert 30. oktober 2020, se vedlegg.

Andre kontrollfunksjoner (2. linje) i foretaket gjennomfører verifikasjoner og evalueringer som også kan rapporteres enkeltvis eller samlet opp til styret. Kontrollfunksjoner i 2. linje gjennomføres og koordineres av kvalitetsrådgiver og dekker fagområdene risikovurdering, internkontroll, personvern- og informasjonssikkerhet. Andre kontrollfunksjoner er gjennomgang av vedtak, controller-funksjonen på økonomiområdet, kontrollstrategi for reiser uten rekvisisjon og kontroll av etterlevelse på miljøområdet.

Ledelsens gjennomgang er typisk en egenvurdering som gjerne skjer i 1. linje, men som kan sammenfattes sammen med vurderingene gjort i 2. linje. Internkontrollen er basert på rammeverk for internkontroll (COSO) samt rammeverk og veileder for helhetlig risikostyring (COSO-ERM). Det vises også til temasak for styret 16. september angående revisjoner og internkontroll i foretaket.

4. Arbeidet med intern styring og kontroll i 2022

Interne aktiviteter og tiltak innenfor kvalitet, risikostyring og internkontroll både i 1. og 2. linje har høyt fokus i foretaket. Hittil i 2022 er det gjennomført ulike kvalitetsforbedrende tiltak for å styrke etterlevelse av krav og føringer. Følgende områder er prioritert:

- Oppfølging av tiltak etter gjennomgang og vurdering av krav i Normen om taushetsplikt, tilgangsstyring og logging i PRO, NISSY, Radar og Ctrl. Erfaringen er at kompetansenivået blant nøkkelpersonell er styrket, og at tiltak er målrettet og hensyntatt i systemutviklingen.
- Gjennomgang av taushetsplikten i PRO. Vurderinger og anbefalinger fra rapporten kan sees i sammenheng med en del av tiltakene som allerede er iverksatt som følge av krav i Normen.
- Egenvurdering av etterlevelse av områdene ledelse og ansvar samt nødrutiner i Normen. Hensiktsmessige tiltak vil bli satt som et ledd i forbedringsarbeidet.
- Revisjon av risiko- og sårbarhetsanalyse for foretaket. Med utgangspunkt i denne vil det jobbes videre med revisjon av overordnet beredskapsplan.
- Implementering av tiltak etter funn i revisjon av datakvalitet i 2021.
- Tiltak knyttet til digital sikkerhetskultur er videreført, blant annet i form av opplæringsmoduler som skal bidra til sterkere bevissthet rundt farer på digitale plattformer.

Disse aktivitetene bidrar til å bygge opp under god intern styring og kontroll. Risiko på områdene følges også opp gjennom halvårlige risikovurderinger i forbindelse med ledelsens gjennomgang.

5. Ulike handlingsalternativer

A. Internrevisjon via regionalt helseforetak

På bakgrunn av styresak 19-2022 er det gjort en muntlig henvendelse til konsernrevisjonen i Helse Sør-Øst RHF med forespørsel om de har kapasitet til å tilby internrevisjonstjenester for Pasientreiser HF i 2023. Konsernrevisjonen svarte 5. oktober 2022 at de fortsatt ikke har kapasitet, men at foretaket står fritt til å kontakte konsernrevisjonen i de andre regionale helseforetakene for å høre om de kan tilby internrevisjonstjenester. Fordelen med dette alternativet kan være at konsernrevisjonen i andre regionale helseforetak har innsikt i organisering, struktur, krav og rammer knyttet til spesialisthelsetjenesten. Det kan også være at tema og metodikk som er benyttet for internrevisjoner innenfor helseforetakene vil kunne gi overføringsverdi til eventuelle internrevisjoner i Pasientreiser HF. Kapasitet til å bistå med internrevisjonstjenester er ikke sjekket med de andre regionale helseforetakene.

Revisjoner via nasjonal rammeavtale

Det foreligger en nasjonal rammeavtale for konsulenttjenester knyttet til internrevisjon og gransking. Avtalen er inngått av Sykehusinnkjøp HF. Pasientreiser HF er bundet av

rammeavtalen og kan gjøre avrop på denne. Rammeavtalen gjelder til 31. mars 2023, med mulighet for prolongering i ett pluss ett år.

Avtalen omfatter både konsulentoppdrag og konsulentbistand. Konsulentoppdrag er enkeltrevisjoner med en sluttrapport mens konsulentbistand er råd og veiledning over en lengre avtaleperiode.

Ved avrop på rammeavtalen må foretaket avsette ressurser og riktig kompetanse til blant annet utforming av konkurransegrunnlag, beskrivelse av oppdraget og krav til sluttprodukt, utsendelse, vurdering av tilbud, inngåelse av avtaler etc. Ut fra den informasjonen som p.t. foreligger om rammeavtalen, kan Pasientreiser HF gjøre avrop på rammeavtalen på relativt kort varsel.

B. Internrevisjon via nasjonal rammeavtale

Det er ifølge avtaleforvalter i Sykehusinnkjøp HF mulig å anskaffe konsulenttjenester og konsulentbistand i en og samme konkurranse.

Dette handlingsalternativet ligger nærmest opp til den løsningen foretaket har hatt med konsernrevisjonen i Helse Sør-Øst RHF, hvor foretaket både kan gjøre avrop på internrevisjoner og en rolle som ligger tett opp til en revisor (råd- og veiledning). Valgt ekstern internrevisjon vil antageligvis ikke ha den samme kompetansen knyttet til spesialisthelsetjenesten som en internrevisjon via et regionalt helseforetak vil ha.

I dette alternativet vil det være løpende kostnader ved bruk av konsulentbistand for den perioden det gjøres avrop på. I tillegg kommer kostnadene for det enkelte revisjonsoppdrag.

C. Enkeltrevisjoner via nasjonal rammeavtale

Et alternativ til en fast internrevisjon på området kvalitet, risikostyring og internkontroll, vil være at styret tar initiativ til en uavhengig revisjon ved behov og i tråd med eventuell besluttet revisjonsplan for 2023. I disse tilfellene må det også gjøres avrop på rammeavtale som beskrevet ovenfor.

En slik løsning med ekstern internrevisjon vil heller ikke ha den samme kompetansen knyttet til spesialisthelsetjenesten som en internrevisjon via et regionalt helseforetak vil ha.

I dette alternativet kan man innhente rådgivende eller veiledende funksjoner ved behov. Man vil således ikke få den samme kontinuiteten som i alternativ B.

6. Budsjettmessige forhold

Det er i perioden 2018 til 2021 i snitt påløpt kostnader på cirka 540 000 kroner per år på internrevisjon knyttet til områdene kvalitet, risikostyring og internkontroll. Kostnaden fremover vil avhenge av omfang og type oppdrag.

7. Administrerende direktørs anbefalinger

Det har vært gjennomført grundige internrevisjoner på viktige fagområder de siste årene. Uavhengige bekreftelses- og rådgivningsoppdrag, i tillegg til arbeidet med intern styring og kontroll, har vært og er viktig for kvalitet og internkontroll i Pasientreiser HF. Anbefalinger fra internrevisjon har vært med på å bistå styret og ledelsen ved Pasientreiser HF med å utøve god virksomhetsstyring. I samme periode har foretaket utviklet en faglig sterk internkontroll som bidrar til å sikre etterlevelse av de krav som ligger til denne type virksomhet. Samlet sett er foretakets kontroll og etterlevelse styrket og behovet for hyppige og grundige revisjoner anses redusert.

Administrerende direktør anbefaler at det rettes en henvendelse til konsernrevisjonen i Helse Vest RHF, Helse Nord RHF og Helse Midt-Norge RHF om kapasitet på området. Dersom konsernrevisjonene i de tre andre regionale helseforetakene heller ikke har kapasitet, anbefaler administrerende direktør at foretaket gjennomfører anskaffelse av internrevisjonstjenester via rammeavtalen som beskrevet i handlingsalternativ C.

Under forutsetning av at innretning blir valgt, vil det bli lagt frem en egen sak til styret i januar med plan for internrevisjon i 2023, samt oppdatert instruks.

Vedlegg:

Instruks internrevisjonen for Pasientreiser HF